

Samkeppniseftirlitið
Borgartúni 26
105 Reykjavík
B.t. Steingríms Ægissonar

Sent með tölvupósti á netfangið: samkeppni@samkeppni.is

Reykjavík, 29. júlí 2022

Efni: Sjónarmið Farice vegna erindis Samkeppniseftirlitsins

1 ALMENNT

Með bréfi dags. 21. júlí sl. barst Farice ehf, kt. 511203-2950, Guðríðarstíg 2-4, 113 Reykjavík („félagið“ eða „Farice“), erindi frá Samkeppniseftirlitinu í tengslum við kaup Ardian France SA („Ardian“) á Mílu ehf. („Míla“) af Símanum hf. („Síminn“) þar sem óskað var eftir sjónarmiðum um tillögur Ardian að skilyrðum og athugasemdum samrunaaðila við frummat Samkeppniseftirlitsins („SE“).

Farice vill í upphafi árétta að félagið er ekki andsnúið sölu Símans á Mílu enda telur félagið að með sölunni verði til sjálfstætt fjarskiptafyrirtæki á heildsölumarkaði þar sem viðskiptavinir geta valið að kaupa þjónustu líkt og af Ljósleiðaranum (Ljósleiðarinn ehf.) í dag. Farice hefur trú á að með sölunni geti Míla orðið enn öflugri keppinautur á heildsölustigi en í dag og þannig eftir samkeppni. Á sama tíma telur félagið mikilvægt að breytt eignarhald á Mílu leiði raunverulega til bættra samkeppnisskilyrða á þeim mörkuðum sem Míla starfar á til hagsbóta fyrir neytendur.

Helstu áhyggjur Farice eru vegna ákvæða í einkakaupasamningi Símans við Mílu og þróun markaðar í átt til mögulegs Backbone Alliance eins og hugmyndir eru settar fram í gögnum málsins með markmiðum um 100% markaðshlutdeild af gagnaflutningsþörfum Íslands. Nýlegt útboð Farice á stofnnetstengingum um landið sýndi mikilvægi þess að virk samkeppni sé á markaði með stofnnettsvörur svo sem leigu á hráum (ólýstum) ljósleiðara og ljósrásarsamböndum¹. Þá sýndi útboðið einnig fram á að um fákeppnismarkað er að ræða þar sem aðeins tveir aðilar buðu þjónustu til Farice. Þannig er full ástæða fyrir Samkeppniseftirlitið að fylgjast áfram náið með markaðnum.

2 SJÓNARMÍÐ UM TILLÖGUR AÐ MÖGULEGUM SKILYRÐUM

Hér að neðan er að finna helstu sjónarmið Farice á tillögum Ardian að skilyrðum.

- 1. kafli – Aðgangur að kerfum og þjónustu

Í 2. mgr. segir að Míla skuli veita viðskiptavinum jafnan aðgang að öðrum vörum en þeim sem rúmast undir markaðsgreiningar Fjarskiptastofu og hvar Míla telst í markaðsráðandi stöðu. Í 3. mgr. er svo Mílu gert skylt að veita viðskiptavinum jafnan aðgang m.a. á sömu kjörum. Í 4. mgr. er Mílu óheimilt að mismuna viðskiptavinum sínum nema sannarlega málefnalegar ástæður standi til. Mikilvægt er að

---

¹ Tíðnibönd fyrir bylgjur viðskiptavinar e. Spectrum lease og notuð eru af stærstu viðskiptavinum Mílu svo sem Farice

þar sem Síminn hefur samið um fast verð í heildsölusamning milli Símans og Mílu þar sem verð á fjarskiptavörum sem ekki eru undir ákvörðunum Fjarskiptastofu, að Míla geti boðið öðrum viðskiptavinum Mílu en Símanum kjör sem eru eigi síðri en kjör til Símans í heildsölusamninginum milli félaganna. Þ.e. að verð sem Míla og Síminn hafa samið um nú hindri ekki Mílu í að verða virkur þátttakandi á heildsölumarkaði með fjarskiptavörur og sé heimilt að bjóða hagfelldari kjör en samið hefur verið um við Símann til þess að mæta samkeppni.

- 3. kafli - Fyrirhugaðar breytingar á kerfum eða þjónustu Mílu

Í 3. mgr. segir að upplýsingaskylda Mílu taki ekki til nýjunga sem koma til að frumkvæði viðskiptavina Mílu og eru þróaðar í samstarfi við einstaka viðskiptavini, fyrr en eftir hin nýja vara/þjónusta er orðin hluti af almennu vöru- og/eða þjónustuframboði Mílu. Félagið telur að hér þurfi að koma skýrar fram hvenær vara er orðin hluti af almennu vöru- og/eða þjónustuframboði Mílu og hvort ekki beri að hafa hér hámarksfrest til að upplýsa eftir að hinn einstaki viðskiptavinur hefur tekið nýjungina í notkun.

- 4. kafli – Óháður kunnáttumaður

Félagið telur að það þurfi að greina nánar frá hvernig kunnáttumaður sé ráðinn, kröfum um hæfni og þekkingu og hvenær hann tekur til starfa, hver tilnefnir, starfshlutfall, hvenær tilnefning þarf að liggja fyrir og hvað verði gert verði tilnefning samrunaaðila um kunnáttumann hafnað. Félagið telur jafnframt að hlutverk og verksvið kunnáttumanns skuli skilgreint með skýrari hætti í ákvæðinu. Þá er ekkert kveðið á um skipti, lausn og/eða endurskipun nýs óháðs kunnáttumanns, kom til þess.

Að öðru leyti telur félagið að sáttin megi vera ítarlegri og útfærð nánar svo sem með tilliti til ný- og viðhaldsfjárfestinga í fjarskiptakerfum á Íslandi.

3 SJÓNARMÍÐ VARÐANDI ATHUGASEMDIR SAMRUNAÐILA VIÐ FRUMMAT SAMKEPPNISEFTIRLITSINS

3.1 Markaðshlutdeild og samþjöppun

Félagið tekur undir sjónarmið samrunaaðila í mgr. 34 – 35 um að markaðsskilgreining SE sé mögulega ekki rétt. NOVA og SÝN eru með lóðréttu samþættingu og tekjur af þeim heildsöluhluta koma hvergi fram. Til viðbótar telur félagið að einblína ætti eingöngu á ljósleiðaraheimtaugar en ekki bæði kopar- og ljósleiðaraheimtaugar. Það verður að telja almennan galla í markaðs- og tekjugreiningu Fjarskiptastofnunar að tvítelja eða núlltelja (innri og ytri) heildsölutekjur. Tekjur Mílu af leigu heimtauga koma t.a.m. aftur fram í tekjum Símans af heimtaugum með t.d. Síma eða interneti. Þetta þarf að endurskoða til að hægt sé að finna nettó heildsölutekjur.

Með vísan til 42. mgr. og 43. mgr., vill Farice benda á að tvær vörur eru almennt í boði sem eru það ólíkar að um mismunandi undirmarkaði útlandþjónustu sé að ræða. Bylgjuþjónusta² og IPT³ þjónusta. Míla, Nova og Sýn kaupa bylgjuþjónustu og bjóða IPT þjónustur. Farice býður einnig IPT þjónustu auk bylgjuþjónustu. Það er ljóst að smærri aðilar munu vilja kaupa IPT þjónustu í stað bylgjuþjónustu af Farice enda um hagkvæmari tengingu að ræða fyrir smærri sambönd og smærri aðila.

² Bylgjuþjónusta. Tíðniband í ljósmerki sem ber gögn með fastri skilgreindri flutningsgetu (t.d. 10G eða 100G) og er sent frá netmiðju á Íslandi á landi yfir sjó og að netmiðju erlendis. Þjónustan er óvarin (e. unprotected) og þarf kaupandi að leigja fleiri en eina bylgju til þess að byggja varnir og eða hafa varaleið verði slit á einni leið. Einnig þarf kaupandi að sjá um eigin tengingar við internetgáttir erlendis. Bylgjuþjónustan er grunnþjónusta Farice.

³ IP Transit. IP þjónusta sem veitt er milli netmiðja á Íslandi og erlendis og innifeldur flutning gagna á landi, yfir sjó og tengingu við internetgáttir erlendis, samband við Internetið. Þjónustuveitandi byggir þannig varnir með fjölda leiða á landi og í sjó inni í vöruna. Þjónustan er á heildsölustigi hvað varðar tæknilegar kröfur.

3.2 Lárétt áhrif

Með vísan til 57. og 59. mgr. fær félagið ekki séð hvernig það leiðir til aukinnar samkeppni að allir færi sig yfir til Mílu með sín viðskipti. Þetta leiðir að mati félagsins frekar til einsleitni. Betri nýting á innviðum er helstu rökin en félagið telur að ekki hafi verið sýnt fram á hvernig bætt nýting skili sér til neytenda ef samkeppnisumhverfið er skert með slíku samstarfi. Að auki á Farice erfitt með að sjá hvernig aukið samstarf muni leiða til aukinnar samkeppni á heildsölumörkuðum.

3.3 Staða keppinauta og efnahagslegur styrkleiki

Með vísan til 70. mgr., félagið er sammála því að áform Ljósleiðarans eru til þess fallin að auka samkeppni. Samkeppnin verður hins vegar takmörkuð ef allir helstu viðskiptavinir eru farnir í Backbone Alliance með Mílu. Áform Ljósleiðarans eru til þess fallin að styrkja samkeppnisumhverfið fyrir landsdekkandi fjarskiptavörur.

3.4 Lóðrétt áhrif

Heildsölusamningur Mílu og Símans

Farice telur að einkakaupasamningur milli Símans og Mílu sem gildir í svo langan tíma sé til þess fallinn að dempa og draga verulega úr þeim markaðskröftum Mílu sem gætu losnað úr læðingi við sölu félagsins frá Símanum og þannig minnkað samkeppni. Jafnframt telur félagið það skekkja samkeppnisstöðu annarra markaðsaðila sem eru í samkeppni við Mílu og hægja á vöruþróun ef Síminn er í raun skuldbundið til þess að kaupa allar vörur af Mílu óháð kjörum sem aðrir markaðsaðilar bjóða. Möguleikar annarra markaðsaðila til þess að selja Símanum vörur eða þjónustu eru þannig takmarkaðir sem einnig skerðir möguleika Mílu sem virks markaðsaðila. Við mat á þessum áhrifum þarf að hafa í huga að Síminn er stærsta fjarskiptafyrirtæki á Íslandi. En einnig þarf að hafa í huga að staðan fyrir söluna á Mílu er þess eðlis að Síminn hefur sterka efnahagslega hvata til þess að versla allar fjarskiptavörur af Mílu. Þannig er ekki ljóst að salan ein og sér hafi neikvæð áhrif heldur gæti fyrirkomulag sölunnar minnkað jákvæð áhrif af sölunni.

Þá eru verðtryggingarákvæði á fjarskiptavörum sem falla ekki undir verðlagseftirlit Fjarskiptastofu til þess fallin að valda óeðlilegri verðþróun á markaði, t.d. með bylgjusambönd á landinu öllu og veruleg afturför frá því sem nú er.

Skilyrði sem Ardian undirgengst vegna þessa þurfa að endurspegla að Míla verði virkur markaðsaðili á samkeppnismarkaði, þ.e. að Míla muni ekki vera bundið af verðum sem það hefur samið um í samningum við Símann á vörum þar sem það getur boðið betur til þess að bregðast við samkeppni. Fjarskiptamarkaður á Íslandi þarf að vera virkur samkeppnismarkaður á heildsölustigi en Farice telur að leggja þyrfti meiri áherslu á það í sáttinni. Hætt er við að verðið til Símans verði einskonar viðmiðunarverð á markaði.

Tímalengd heildsölusamningsins virðist standa í beinum tengslum við kaupverðið á Mílu. Engar upplýsingar eða skilyrði eru um þær fjárfestingar sem Míla kemur til með að fara í sem væri eðlilegt andlag við langan heildsölusamning. Eðlilegt væri að heildsölusamningurinn tryggði Mílu tekjur til þess að standa undir fjárfestingum sem raunverulega væru til þess fallnar að styðja við verðmætasköpun á markaðnum og samkeppni. En þar sem engar upplýsingar eru veittar um fjárfestingaráform og fjármögnunarþörf vegna þeirra er ekki hægt að meta hvernig fjárfestingaáform Mílu koma inn í tímalengd heildsölusamningsins.

Kaup- og notkunarskylda, undantekningar og tímalengd

Vísað er í 82. mgr. Félagið telur að samrunaaðilar séu að gera minna úr enska ákvæðinu en tilefni er til. Ákvæðið gerir ráð fyrir að Síminn veiti upplýsingar sem eru mikilvægar fyrir samkeppnina. Þannig fær Míla alltaf upplýsingar þegar félagið er undirboðið. Slíkar upplýsingar fá engir aðrir keppinautar á heildsölumarkaði, t.a.m. Farice. Félagið telur ekki heppilegt að hafa ákvæði sem þetta í samningi þeirra á milli þar sem það mun alltaf hafa áhrif á virka samkeppni. Þannig segir í einu af markmiðum núgildandi sáttar frá 2015, „*Tryggja að í samningum og öðrum aðgerðum félaganna sé ekki gripið til ráðstafana sem eru til þess fallnar að raska samkeppni.*“ Einnig segir í gr. 18 þeirrar sáttar að „*Eigi sér stað viðskipti á milli Símans og fyrirtækja í eigu Símans skulu þau vera á viðskiptalegum forsendum eins og um viðskipti milli ótengdra aðila væri að ræða*“. Þannig væri það afturför frá núverandi ástandi ef Míla fær einhverjar viðskiptalegar upplýsingar umfram aðra markaðsaðila frá Símanum. Heppilegast væri að áfram væru samningar milli Símans og Mílu á forsendum ótengdra aðila þar sem sambærileg ákvæði eru talin óheppileg af samkeppnislegum sjónarmiðum.

3.5 *Ákvæði um verðtryggð heildsöluverð*

Félagið telur að verðtrygging eigi ekki við þegar kemur að bandvíddarsölu s.s. í verðum fyrir bandvídd með skilgreindri flutningsgetu (t.d. bylgjur og MPLS-TP) og Internet. Réttlæta má það fyrir hráan ljósleiðara en þarf að vera valkvætt. Annað gildir um óvirka innviði eins fjarskiptaturna og húsnaði.

3.6 *Hagræði*

Félagið telur að samrunaaðilar þurfi að greina nánar þau jákvæðu áhrif sem fram koma í 108. mgr., nánar tiltekið:

- Hvernig mun allt að 28 ma.kr. fjárfesting leiða til betri nýtingu innviða.
- Hvaða fjárfestingar eru áætlaðar sem munu auka hagræði og hvernig mun það auka hagræði í rekstri Mílu, sérstaklega m.t.t. fjárfestinga Mílu á síðustu árum, en Míla hefur sögulega skilað mjög sterku sjóðstreymi og verið sjálfbært með fjármuni til fjárfestinga.

Félagið leggur áherslu á að samkeppnissjónarmið verða höfð til hliðsjónar samhliða frekari samnýtingu þannig að ávinningur skili sér til neytenda. Að mati Farice er ekki hægt að meta fjárfestingarvilja og fjármagnspörf Mílu eftir viðskiptin m.v. þær upplýsingar sem eru kynntar enda með öllu óljóst um hvaða fjárfestingu er verið að ræða og hvernig sjónarmið um samnýtingu eða samkeppni koma fram í þeim fjárfestingaáformum.

Virðingarfyllst,

F.h. Farice ehf.